

Algemene vergadering van Stern Groep N.V.

Presentatie controle jaarrekening 2019 door
Ernst & Young Accountants LLP,
vertegenwoordigd door Jaap Kooistra RA

7 mei 2020

Inhoud/agenda

1. Controleaanpak & focus – reikwijdte, strategie en uitvoering
2. Fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving
3. Key audit matters
4. Bestuursverslag
5. Uitkomsten
6. Communicatie en interactie

Controleaanpak & focus

Reikwijdte	Strategie	Uitvoering
Enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening Controle	Verantwoordelijkheid	Aanpak Materialiteit
Jaarverslag Toetsing wettelijke vereisten/materiële afwijkingen	Teaming Core team Experts	Inschatting risico's Werkzaamheden Fraude en naleving wet- en regelgeving
	Materialiteit	Key Audit Matters

Communicatie

Fraude en naleving wet- en regelgeving

- Actueel thema
 - Verantwoordelijkheden
 - Werkzaamheden
-
- ▶ ESF
 - ▶ EY Fraud & Investigation Services ingeschakeld
 - ▶ Kennis genomen van onderzoeksrapporten en correspondentie
 - ▶ Evaluatie betrokkenheid management
 - ▶ Evaluatie impact controleaanpak
 - ▶ Beoordeling verwerking en toelichting in de jaarrekening

Key audit matters

- Verkoop activiteiten
- Waardering goodwill Dealergroep Stern

Niet-financiële informatie

- EU Directive (2014/95) - Niet-financiële informatie en diversiteit

Remuneratie

- Implementatie van aandeelhoudersrichtlijn – impact op remuneratierapporten

Uitkomsten

Oordeel: goedkeurende controleverklaring

- Enkelvoudig en geconsolideerd
- Bestuursverslag
- Continuïteit

Communicatie en interactie

- Onze rapportage
- Besprekingen met directie, raad van commissarissen en audit committee
- De wijze van omgaan met deze organen en commissies
- Afstemmingen tussentijds
- Afsluitende opmerking

A composite image of Earth from space. The top half shows the sun rising over the horizon, creating a bright orange and yellow glow. The bottom half shows the Earth at night, with city lights glowing across the continents. The text is overlaid on the left side.

Algemene vergadering
van
Stern Groep N.V.

Speaker notes EY AV Stern Groep 7 mei 2020_aangepaste versie 23 april 20

Geachte Voorzitter, hartelijk dank voor deze gelegenheid om onze betrokkenheid als externe accountant te presenteren.

Geachte algemene vergadering, dames en heren,

Mijn naam is Jaap Kooistra, ben accountant bij EY en sinds het boekjaar 2017 de externe accountant van Stern Groep N.V.

Slide 2

Voor deze Algemene Vergadering heeft Stern Groep N.V. mij ontheven van mijn geheimhoudingsplicht en ik ben daarmee in de gelegenheid om een toelichting te geven op de controlewerkzaamheden die wij hebben verricht.

In deze presentatie zal ik ingaan op de volgende onderdelen van de controle van de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekeningen 2019 van Stern Groep N.V.:

- Controleaanpak & focus – scope, strategie en uitvoering
- Fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving
- Key audit matters
- Bestuursverslag
- Uitkomsten
- Communicatie en interactie

Slide 3

SCOPE

Wij hebben de enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekening van Stern Groep N.V. gecontroleerd. Wij hebben onderzocht of het jaarverslag voldoet aan de wettelijke eisen, of de inhoud overeenkomt met het beeld van het jaarverslag en of het jaarverslag aansluit bij de kennis die wij over de onderneming hebben opgedaan. Dit zijn de wettelijke vereisten voor de controle van Stern.

STRATEGIE

Als externe accountant van Stern ben ik **eindverantwoordelijk** voor de controle.

Om deze verantwoordelijkheid te kunnen nemen, heb ik een ervaren en deskundig team samengesteld met relevante sector kennis. Naast accountants in Nederland hebben experts zitting in het team. Deze experts zijn EY professionals op het gebied van informatietechnologie, waardering van goodwill en ondernemingen, vennootschapsbelastingen en indirecte belastingen.

Gehanteerde **Materialiteit**

De controle steken wij zo in dat wij een hoge mate van zekerheid kunnen bieden dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft. Het getrouwe beeld betekent dat de jaarrekening moet zijn opgesteld conform de daartoe gehanteerde normen

(namelijk IFRS zoals toegestaan door de EU en Titel 9 BW 2) en geen afwijkingen van materieel belang bevat. Onze controle is zo ingericht dat wij materiële afwijkingen kunnen ontdekken.

De materialiteit is de aanduiding voor de grens van de afwijkingen in de cijfers die wij als accountant acceptabel vinden.. Overigens hanteren wij niet voor alle balans en winst- en verliesrekening posten dezelfde materialiteit. Bij bepaalde toelichtingen, bijvoorbeeld bestuurdersbeloningen zijn slechts geringe afwijkingen acceptabel.

De materialiteit die wij hebben gehanteerd in de controle van de geconsolideerde jaarrekening van Stern is € 1.700.000. Afwijkingen boven dit bedrag kunnen uw beeld bij het lezen van de jaarrekening beïnvloeden. Alle afwijkingen boven dit bedrag worden sowieso gecorrigeerd anders hadden wij geen goedkeurende controleverklaring afgegeven. Wij verzamelen daarnaast in onze controle ook kleinere afwijkingen en bespreken alle afwijkingen boven € 85.000 met de Raad van Commissarissen.

UITVOERING

Op basis van de gehanteerde materialiteit en de door ons ingeschatte risico's, hebben wij vervolgens werkzaamheden uitgevoerd.

De reikwijdte van de controle ziet toe op Stern Groep N.V, die aan het hoofd van een groep van entiteiten staat. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Stern Groep N.V. Alle werkzaamheden bij de groepsonderdelen en op groepsniveau zijn door hetzelfde controleteam gecontroleerd.

Optioneel: Bij de uitvoering van de werkzaamheden hebben wij gebruik gemaakt van data analyses (Leasemodel en trend & ratio analyses voor omzet nieuw en gebruikt) en RPA (Robotic process automation – voor afgrenzing) ter vervanging van meer traditionelere manieren van controleren en controls testing.

Slide 4

Actueel thema

Het onderwerp fraude en niet naleving van wet- en regelgeving staat volop in de maatschappelijke belangstelling. Verwijs eventueel naar het CTA rapport/rapport van de Monitoring Commissie Accountancy/Brydon rapport (UK) en de VEB brief

Wij onderschrijven het belang van de aandacht voor fraude en niet naleving van wet- en regelgeving en de opvolging hiervan door de accountant en het is goed dat diverse partijen aandacht vragen voor dit onderwerp. Fraude, in de brede zin van het woord, heeft een grote impact op het financiële systeem en op de samenleving. Dit blijkt ook wel uit de grote aandacht die er is vanuit de maatschappij als er grote fraude of non-compliance zaken in de pers komen.

Verantwoordelijkheden

Wij vinden het belangrijk onze rol en verantwoordelijkheid als accountant te nemen. Wel is het van belang bij dit onderwerp de hele keten te overzien, dus inclusief directie, raad van commissarissen, en uiteindelijk ook de overheid en de opsporingsinstanties.

- De directie is verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude, zij dient immers in control te zijn.
- De commissarissen vervullen ook een belangrijke rol aangezien zij toezien op een adequate beheersing van frauderisico's door de directie.
 - De accountant neemt bij de controle van de jaarrekening zijn verantwoordelijkheid vanuit Standaard 240 (t.a.v. fraude) en Standaard 250 (t.a.v. naleving van wet- en regelgeving). De accountant schat in of er risico's bestaan op een materiële afwijking in de jaarrekening, zowel vanuit fraude als vanuit niet-naleving van wet- en regelgeving. Een belangrijke nuance daarbij is echter dat een groot deel van de wet- en regelgeving slechts indirect en in uitzonderlijke gevallen een materiële impact heeft op de jaarrekening (via bijvoorbeeld een boete). Deze wet- en regelgeving staat veelal verder af van de gebeurtenissen en transacties in de jaarrekening en dus van het domein van de accountant. De accountant is weliswaar verplicht navraag te doen bij het management, correspondentie tussen onderneming en de autoriteiten te inspecteren en alert te blijven tijdens de reguliere controle om gevallen van niet-naleving die een materieel effect kunnen hebben te identificeren, maar heeft geen verplichting tot verdere werkzaamheden. Pas bij een daadwerkelijk geval of vermoeden van niet-naleving (bijvoorbeeld bij een onderzoek door de autoriteiten) gaat de accountant verder. Bij Stern in het geval van de ESF casus.

Werkzaamheden

EY heeft aandacht voor fraude en non-compliance hoog op de agenda staan. Wij hebben in onze risicoanalyse rekening te houden met risico's op materiële afwijkingen als gevolg van fraudes, waarbij wij extra alert zijn op fraudesignalen en hier adequate opvolging aan geven. Wij hebben meerdere malen per jaar overleg met de AC en de RvC waarin o.a. de risico's inzake fraude en non-compliance worden besproken.

Specifiek punt van aandacht was hierbij het strafrechtelijk onderzoek met betrekking tot ESF-subsidies.

Wij hebben samen met onze fraude specialisten kennis genomen van de onderzoeksrapporten en overige correspondentie van de Officier van Justitie en de advocaat van Stern.

Voor onze controle was daarbij eventuele betrokkenheid van het management van groot belang.

De OvJ heeft geconcludeerd dat het onderzoek geen concrete bewijzen heeft opgeleverd voor de stelling dat individuele leden van de bestuurlijke top van Stern Groep betrokken waren bij een bewuste vorm van geïnstitutionaliseerde vorm van subsidiefraude.

Ook de overige bevindingen opgenomen in de rapportages gaven geen aanleiding tot wijziging van onze controleaanpak.

Omdat er nog geen definitief schikkingsvoorstel was (en Stern nog in overleg gaat met het Agentschap SZW) hebben wij extra aandacht besteed aan de verwerking en de toelichting in de jaarrekening. Inmiddels is de zaak afgedaan door het betalen van € 200.000, waarvoor reeds een reservering was getroffen ten laste van het resultaat 2019.

Slide 5

Onze controle aanpak is 'top down' en 'risk based'. Dat wil zeggen dat we ons focussen op het uiteindelijke product waarbij wij onze controleverklaring verstrekken namelijk de jaarrekening. Tevens bepalen wij waar de grootste kans op materiële afwijkingen in de jaarrekening zitten en voeren we bij voorbaat meer werkzaamheden op die gebieden uit dan op andere gebieden.

Deze aanpak is in lijn met Nederlandse standaarden voor controleopdrachten. Gedurende het jaar hebben wij onze risico inschattingen afgestemd met het audit committee van de raad van commissarissen aan de hand van ons controleplan. De audit committee heeft met het controleplan 2019 ingestemd. In dit controleplan hebben wij de onderkende controlerisico's gerapporteerd en welke werkzaamheden wij uitvoeren om die controlerisico's te mitigeren. De belangrijkste risicogebieden ("Key audit matters") zijn op deze slide vermeld. Ik licht deze samen met onze werkzaamheden toe:

Verkoop activiteiten

Op 1 maart 2019 is overeenstemming bereikt met Axus Nederland B.V. (handelsnaam ALD Automotive) over de verkoop van de aandelen in SternLease B.V. Op 7 december 2019 is overeenstemming bereikt met Mango Care B.V. over de verkoop van de scootmobiel activiteiten van Mango Mobility Services B.V. per 31 december 2019. Daarnaast heeft Stern Groep op 9 december 2019 overeenstemming bereikt met Broekhuis Dealer Holding B.V. over de verkoop van Heron B.V. per 2 januari 2020.

Wij hebben:

- Kennisgenomen van de verkoopcontracten
- Vastgesteld dat de transacties zijn verwerkt in overeenstemming met IFRS 5 'Vaste activa aangehouden voor verkoop' en dat de resultaten van SternLease en de scootmobiel activiteiten van Mango Mobility Services B.V. als gevolg hiervan worden gepresenteerd als resultaat uit niet voort te zetten activiteiten.
- Vastgesteld dat bij de bepaling van het verkoopresultaat op de juiste wijze rekening is gehouden met de toe te rekenen goodwill.
- Vastgesteld dat de activa en passiva van Heron Auto B.V. als activa respectievelijk passiva aangehouden voor verkoop zijn verantwoord.

Wij achten de wijze van verantwoording van deze transacties aanvaardbaar en de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen toereikend.

Waardering goodwill Dealergroep Stern

Stern is verplicht om jaarlijks het bedrag van de goodwill te onderzoeken op bijzondere waardevermindering. Deze jaarlijkse impairment test is significant voor onze controle, omdat het inschattingsproces complex en in hoge mate subjectief is en gebaseerd is op veronderstellingen. Deze veronderstellingen worden beïnvloed door verwachte toekomstige markt- of economische omstandigheden, in het bijzonder die van de dealeractiviteiten. Als gevolg daarvan hebben wij bij onze controlewerkzaamheden een kritische beoordeling uitgevoerd van de veronderstellingen en methoden die door de directie van Stern gebruikt zijn onder meer door middel van backtesting. Wij hebben daarbij onder meer gebruik gemaakt van de werkzaamheden van een waarderingdeskundige bijvoorbeeld om ons een beeld van de gehanteerde rentevoet geven. De belangrijkste veronderstellingen die in onze beoordeling zijn betrokken betreffen de verwachte ontwikkeling van de omzet en winstmarges voor de dealeractiviteiten alsmede die te hanteren rentevoet. We hebben aandacht besteed aan de toelichtingen van de vennootschap over de veronderstellingen die het meest van invloed zijn op de bepaling van de realiseerbare waarde van de goodwill. Daarbij hebben wij getoetst of deze toelichtingen toereikend zijn en voldoende inzicht geven in de keuze voor de veronderstellingen en de gevoeligheid daarvan voor de waardering. Op basis van onze werkzaamheden concluderen wij dat de goodwill getrouw is weergegeven.

Slide 6

Signaleren van materiele onjuistheden op basis van onze kennis en ervaring ihkv de controle van de jaarrekening (standard 720)

Verslag getoetst op wettelijke vereisten/materiele onjuistheden

EU Directive (2014/95) – non financial information and diversity

- Voor ondernemingen waar de besluiten niet-financiële informatie en diversiteit van toepassing zijn (voortvloeiend uit de EU directive 2014/95) hebben wij vastgesteld dat aan de vereisten wordt voldaan.

Implementation of shareholders' rights directive – impact on remuneration reporting

- Artikel 2:135b lid 7 BW - "*Een accountant controleert of het bezoldigingsverslag de in dit artikel vereiste informatie bevat.*".
- Aangezien het bezoldigingsverslag is opgemaakt als onderdeel van het jaarverslag van Stern:
 - Hebben wij vastgesteld dat de vereiste informatie is opgenomen.
 - Hebben wij de overige vereiste werkzaamheden uitgevoerd op basis van Standaard 720.
 - Rapporteren wij in de controleverklaring bij de jaarrekening over deze werkzaamheden.

EY Reward specialisten hebben het remuneratierapport mede beoordeeld.

Slide 7

GOEDKEURENDE CONTROLEVERKLARING

Naar aanleiding van onze controle hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt die in de overige gegevens bij de jaarrekening is opgenomen. Onze controlewerkzaamheden hebben voldoende controlebewijs opgeleverd om deze verklaring af te geven.

Ons oordeel houdt in dat:

De geconsolideerde jaarrekening zoals opgesteld in overeenstemming met IFRS zoals toegestaan door de EU en Titel 9 BW 2 een getrouw beeld geeft.

De enkelvoudige jaarrekening zoals opgesteld in overeenstemming met Titel 9 BW 2 een getrouw beeld geeft.

BESTUURSVERSLAG

Het verslag voldoet aan de wet en het beeld dat met het jaarverslag wordt gegeven, er geen materiele onjuistheden bestaan tussen het bestuursverslag en de door ons opgedane kennis en begrip op basis van onze controle.

Continuïteit:

De directie van Stern heeft de jaarrekeningen op basis van continuïteit opgesteld. Wij hebben deze veronderstelling beoordeeld, waarbij wij hebben gekeken naar de beschikbaarheid van werkkapitaal voor het komende jaar en het winstpotentieel op langere termijn, gebaseerd op de huidige activiteiten van de onderneming en waar nodig met maatregelen die management van plan is te nemen. Hierbij hebben wij geen onzekerheden van materieel belang ontdekt die bij ons een gereede twijfel over de toepassing van het continuïteitsbeginsel heeft doen rijzen.

Slide 8

De controle van de jaarrekening is een proces dat leidt tot meerdere rapportages door EY aan de onderneming.

Zoals gezegd schrijven wij aan het begin van het controleproces ons audit plan. Wij stellen na afloop van de interim-werkzaamheden een management letter op. Deze management letter bevat aanbevelingen voor de directie en de raad van commissarissen.

In ons accountantsverslag nemen wij gedetailleerde bevindingen van onze controle op. De Nederlandse wet stelt bepaalde eisen aan dit accountantsverslag; zo moeten wij altijd iets zeggen over de waarborging van de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Al deze rapportages stemmen wij af met de directie en het audit committee van de raad van commissarissen. Wij hebben met zowel de directie als de audit commissie periodiek overleg. Deze afstemmingslagen zijn noodzakelijk omdat wij hoor- en wederhoor moeten toepassen op onze bevindingen. De raad van commissarissen spreken wij minimaal jaarlijks.

Wij ervaren de sfeer tijdens deze sessies als betrokken; leden van de raad van commissarissen zijn geïnteresseerd in onze bevindingen en ter zake kundig.

De verschillende afdelingen streven naar een hoog kwaliteitsniveau en stellen zich professioneel op. Wij hebben vastgesteld dat de directie, audit committee en raad van commissarissen onze bevindingen serieus nemen en adequate opvolging plaatsvindt. De relatie met de onderneming is op alle vlakken transparant, kritisch, onafhankelijk en zeer goed te noemen.

Ik dank u hartelijk voor uw aandacht. Voorzitter, ik geef u het woord weer terug.